

PAY OPSİYON SÖZLEŞMELERİNİN MUHASEBELEŞTİRİLMESİ

Yrd. Doç. Dr. Mustafa KILLI
Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, İİBF
mkilli@osmaniye.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Samet EVCİ
Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, İİBF
sametevci@osmaniye.edu.tr

ÖZET

İşletmeler küresel iş ortamında, emtia fiyatları, döviz kurları ve faiz oranlarındaki dalgalanmalar nedeniyle çeşitli risklerle karşı karşıya kalmaktadırlar. İşletmeler maruz kaldıkları finansal risklerden korunmak için çeşitli türev finansal araçlara başvurumaktadırlar. Türev piyasalarda işlem gören finansal araçlardan biri de opsiyon sözleşmeleridir. Opsiyon sözleşmeleri, miktarı ya da tutarı bugünden belirlenmiş bir finansal aracın belirlenen bir tarihte ve belirlenmiş bir fiyat üzerinden satın alınması veya satılması için yapılmış sözleşmeler olarak tanımlanmaktadır. Bu çalışmada, opsiyon sözleşmeleri çeşitli yönleriyle açıklanarak, TMS 39 Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme Standardı kapsamında Borsa İstanbul' da (BIST) işlem görmekte olan Pay Opsiyon Sözleşmelerinin muhasebeleştirilmesine yönelik uygulama örneklerine yer verilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Türev Araçlar, Pay Opsiyon Sözleşmeleri, TMS 39*

RECOGNITION OF STOCK OPTION CONTRACTS

ABSTRACT

Businesses are faced with various risks due to fluctuations in commodities prices, exchange rates and interest rates in the global business environment. Businesses use various derivative instruments to hedge financial risks. One of the financial instruments traded in derivative markets is option contracts. Options contracts is defined as contracts to be made to purchase or sell a specified financial instrument at a later date at a price agreed upon today. In this study, at first explaining various aspects of option contracts then practises relating to recognition of Stock Option Contracts that trading in Borsa İstanbul (BIST) within the framework of TAS 39 Financial Instruments: Recognition and Measurement Standard are given.

Keywords: *Derivatives, Stock Option Contracts, TAS 39*

1. Giriş

20. yüzyıldan itibaren sermaye piyasalarında yaşanan hareketlilik, emtia fiyatları, döviz kurları ve faiz oranlarındaki dalgalanmalar yatırımcıların ve işletmelerin farklı risk türlerine maruz kalmasına neden olmuştur. Gerek yatırımcıların gerekse işletmelerin maruz kaldıkları bu riskleri yönetebilmelerini sağlamak ve risklerin neden olduğu olumsuz etkileri azaltabilmek için farklı risk yönetim teknikleri ve finansal araçlar geliştirilmiştir. Türev araçlara dayalı sözleşmeler bu gereksinin doğrultusunda ortaya çıkmıştır.

Türev araçlar, fiyatları bir başka ürünün fiyatına bağlı olan ürünler ya da vade sonundaki değeri sözleşmeye konu olan varlığın fiyatı tarafından belirlenen finansal varlık olarak tanımlanabilir (Çonkar & Ata, 2002:5). Bu kapsamda kullanılan araçlar arasında forward, vadeli işlem, opsiyon ve swap sözleşmeleri yer almaktadır. Bu araçlar arasından opsiyon sözleşmeleri, sermaye piyasasında ve risk yönetim tekniklerinde yaşanan gelişmeler doğrultusunda riskten korunma aracı olarak yaygın şekilde kullanılmaktadır. Opsiyon sözleşmelerin kullanımı bunların nasıl muhasebeleştirileceği ve finansal tablolarda nasıl raporlanacağı sorununu da getirmiştir. Bu bağlamda finansal araçların muhasebeleştirilmesi ve ölçülmesi konusunda düzenlemeler getiren Uluslararası Muhasebe Standardı 39 Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme standardı yayınlamıştır. TMS 39, finansal araçların tanımları, sınıflandırılması, kayda alma, değerlendirme, raporlama ve kayıttan çıkarma yöntemleri ile ilgili paragraflardan oluşmaktadır.

Literatüre bakıldığında türev finansal ürünler ile ilgili az sayıda çalışma olduğu, pay opsiyon sözleşmeleri ile ilgili çalışma olmadığı görülmektedir. Bu çalışmada, Borsa İstanbul Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda (VİOP), 2012 yılı Aralık ayından itibaren işlem görmeye başlayan pay opsiyon sözleşmelerinin türleri, özellikleri ve işleyişi incelenmiş ve TMS 39 Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme standardı kapsamında muhasebeleştirilme ilkelerinin uygulama örnekleri ile açıklanması amaçlanmıştır.

2. Opsiyon Sözleşmeleri

Opsiyon sözleşmesi, sözleşmeye konu olan belli bir malı, finansal varlığı yada ekonomik göstergiyi belirli bir tarihte veya belirli bir zaman süresi içerisinde, belli bir prim karşılığında, önceden belirlenmiş sabit bir fiyattan opsiyon alıcısına satın alma veya satma hakkı veren bir sözleşmedir (Okka, 2009:836).

Opsiyonun, alım (call) ve satım (put) opsiyonu olmak üzere iki türü bulunmaktadır. Alım opsiyonu, opsiyon alıcısına dayanak varlığı belli bir fiyattan belirlenen bir tarihte satın alma hakkı; satım opsiyonu ise dayanak varlığı, belli bir fiyattan gelecekteki bir tarihte satma hakkı vermektedir (Chance & Brooks, 2010:24). Gerek alım gerekse satım opsiyonu alıcısına sözleşmeye konu olan varlığı alma ya da satma hakkı tahsis ederken; satıcısına (opsiyon yazan), opsiyonun kullanılması durumunda dayanak varlığı karşı taraftan alma ya da satma yükümlülüğü getirmektedir. Opsiyon alıcısının sahip olduğu alma veya satma hakkı kullanımının alıcının tercihinine

birakılması, opsiyonu vadeli işlem ve forward sözleşmelerinden ayırmaktadır (Hull, 2012:8).

Opsiyon sözleşmeleri, sözleşmeden doğan hakların kullanım zamanına göre Amerikan ve Avrupa tipi opsiyonlar olarak sınıflandırılır. Amerikan tipi opsiyonlar, vade tarihinden önce her hangi bir zamanda kullanılabilirken, Avrupa tipi opsiyonlar sadece vade tarihinde kullanılabilir (Thomsett, 2003:246). Ayrıca opsiyon sözleşmeleri, sözleşmeye konu olan dayanak varlığa göre endeks, emtia, hisse, faiz, döviz, vadeli işlem opsiyonları olarak isimlendirilirler (Karaca & Durmuşkaya, 2006:77).

Ülkemizde opsiyon sözleşmeleri Borsa İstanbul bünyesinde yer alan VİOP'ta işlem görmektedir. Bu piyasada işlem gören sözleşmeler, pay opsiyon sözleşmeleri, endeks opsiyon sözleşmeleri, mini endeks opsiyon sözleşmeleri ve dolar/TL opsiyon sözleşmeleri olarak sınıflandırılmaktadır. Sözleşmelere konu olan dayanak varlık, pay opsiyon sözleşmelerinde Borsa İstanbul Pay Piyasasında işlem gören hisse senetlerinden, endeks opsiyon sözleşmeleri ile mini endeks opsiyon sözleşmelerinde BİST 30 endeks değerinin 1000'e bölünmüş şekliyle, dolar/TL opsiyon sözleşmelerinde ise TL/ABD dolar kurundan oluşmaktadır. Pay opsiyon sözleşmelerinde her bir sözleşme dayanak varlığa ait 100 adet hisse senedini, dolar/TL opsiyon sözleşmelerinde ise 1000 ABD dolarını temsil etmektedir. Endeks opsiyon sözleşmeleri ile mini endeks opsiyon sözleşmelerinde sözleşme büyüklüğü sırasıyla 100 adet ve 1 adet dayanak varlığı temsil etmektedir. Borsa İstanbul bünyesinde işlem gören opsiyon sözleşmeleri Avrupa tipi alım ve satım sözleşmeleridir. Sözleşmelerin vadesi Şubat, Nisan, Haziran, Ağustos, Ekim ve Aralık'tır (<http://www.borsaistanbul.com/>).

3. Opsiyon Sözleşmelerinde Karın ve Zararın Hesaplanması

Opsiyon alıcısının sahip olduğu alım opsiyonunun işleme konulabilmesi için sözleşmeye konu olan dayanak varlığın sözleşmenin vadesindeki alım fiyatını ifade eden kullanım fiyatının, dayanak varlığın spot fiyatından düşük olması gerekmektedir. Satım opsiyonunun işleme konulabilmesi için ise kullanım fiyatının, dayanak varlığın spot fiyatından yüksek olması gerekmektedir. Bu tip opsiyonlar karda opsiyon olarak adlandırılırlar. Alım opsiyonunda kullanım fiyatının dayanak varlığın spot fiyatından yüksek olması, satım opsiyonunda ise kullanım fiyatının dayanak varlığın spot fiyatından düşük olması durumunda zararda opsiyon olarak ifade edilir. Opsiyonun kullanım fiyatı ile dayanak varlığın spot fiyatı eşit ise başabaş opsiyon olarak adlandırılır (Durbin, 2011:40).

Opsiyon sözleşmelerinde tarafların kazanç ve kayıpları opsiyon türüne ve opsiyon alıcısı veya satıcısı olmalarına göre farklılık göstermektedir. Alım opsiyonunda alıcı konumunda olan yatırımcı için kazanç, opsiyona konu olan varlığın spot fiyatından, opsiyonun kullanım fiyatı ile opsiyonu satın almak için ödenen fiyat olarak ifade edilen primin çıkarılmasıyla bulunmaktadır. Bu kapsamda alıcının kazanç potansiyeli sınırsız iken olası kaybı ödediği prim ile sınırlıdır. Alım opsiyonunda satıcı konumundaki yatırımcı için ise kazanç imkanı primle sınırlı iken kayıp ihtimali sınırsızdır. Satım opsiyonunda alıcı konumundaki yatırımcı için kazanç, kullanım fiyatı ile ödediği primi ve dayanak varlığın spot fiyatı arasındaki fark kadar iken kayıp opsiyon primi kadardır. Satıcı açısından kazanç olanağı opsiyon primi kadarken, potansiyel kayıp opsiyon primi ile işleme koyma fiyatı arasındaki fark kadardır (Frush, 2008:234).

4.Opsiyon Sözleşmelerinin TMS Kapsamında Muhasebeleştirilmesi

TMS 39 Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme standardı, ülkemizde ilk kez 31 Aralık 2005 tarihinden sonraki hesap dönemlerinde uygulanmak üzere 03 Kasım 2006 tarihli resmi gazetede yayınlanmış ve yayınladığı tarihten bu yana yapılan çeşitli güncellemeler ile son şeklini almıştır. Standart, türev ürün tanımını aşağıdaki gibi yapmıştır.

Türev ürün: Aşağıda sayılan üç özelliğin hepsine birden sahip olan ve bu Standart kapsamında bulunan bir finansal araç veya diğer bir sözleşmedir.

(a) Belirli bir faiz oranında, finansal araç fiyatında, mal bedelinde, döviz kurunda, fiyat veya oran endeksinde, kredi derecesi veya kredi endeksinde ya da başka bir değişkende veya sözleşmenin taraflarından birine özgü olmayan finansal olmayan bir değişkende (bazen “sözleşmeye konu olan” olarak da adlandırılır) meydana gelen bir değişiklik karşısında değeri değişmektedir;

(b) Net bir başlangıç yatırımı gerektirmemekte veya piyasa koşullarındaki değişikliklere benzer tepki vermesi beklenen diğer türden sözleşmelere göre daha az bir net başlangıç yatırımı gerektirmektedir ve

(c) Gelecek bir tarihte ödenecektir.

Tanım yapılırken türev ürünlerde bulunması gereken özellikler sayılmış ve sayılan özelliklere sahip olan finansal araç ve sözleşmeler türev ürün olarak nitelendirilmiştir.

Standartta türev ürünler, gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlık ve finansal borçlar arasında sayılmıştır. Türev ürünler, riskten korunma amaçlı veya alım-satım (spekülatif) amaçlı olarak edinilebilirler. Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlık ve finansal borçlar ilk kez ve sonraki dönemlerde muhasebeleştirilirken gerçeğe uygun değer ile ölçülür. İşlem maliyetleri doğrudan gider yazılarak muhasebeleştirilir.

TMS 39'a göre, alım-satım (spekülatif) amaçlı türev ürünlerin gerçeğe uygun değer ile değerlendirilmesi sonucu oluşan kazanç veya kayıplar ait oldukları dönemin sonuç hesaplarına kaydedilmelidir. Riskten kaçınma amacıyla taraf olunan türev sözleşmelerde oluşan kazanç veya kayıplar ise dönemsellik ilkesi gereği, meydana geldiği dönemde ilgili dönem ayırıcı hesaba veya özkaynaklar grubu hesaplarına kaydedilirler. Bu şekilde riskten korunma amaçlı türev sözleşmelerin değerlendirilmesinde kazanç veya kayıpları sözleşmenin vade tarihine kadar ertelenmiş olmaktadır (Karaca vd., 2015:254).

4.1.Örnek Uygulama

Bir yatırımcının 01.03.2016 tarihinde VİOP'dan O_GARANE0416C7.50S0 kodlu Garanti Bankasına ait alım opsiyon sözleşmesinden 100 adet satın aldığını varsayalım.

Sözleşmenin ilgili tarihteki uzlaşma fiyatı 0,21 TL'dir. Pay opsiyon sözleşmeleri dayanak varlığa ait 100 adet hisse senedini içerdiği için bir sözleşme için ödenecek opsiyon primi (0,21 TL x10.000 adet) 2.100TL olacaktır.

Alım Opsiyonu Alıcısı tarafından yapılması gereken kayıtlar:

Ödenen sözleşme prim tutarının kaydı.

180 Gelecek Aylara Ait Giderler -Opsiyon Primi	2.100	
102 Bankalar		2.100

Pay opsiyon sözleşmesi dayanak varlığa ait 100 adet pay senedinden oluştuğundan 100 adet pay opsiyon sözleşmesinin büyüklüğü (10.000 adet x 7,5 TL) 75.000 TL olacaktır. Opsiyon sözleşmesi alıcısının vade sonunda sözleşmeyi işleme koymama hakkı olduğu için gerçek anlamda bir menkul kıymet değil, vadeli kontrat alım-satımı (Walker, 1991:1) olduğundan nazım hesaplarda izlenmesi gerekir.

920 Türev Finansal Araçlardan Alacaklar -Pay Alım Opsiyon Sözleşmesi	75.000	
921 Türev Finansal Araçlardan Borçlar -Pay Alım Opsiyon Sözleşmesi		75.000

VİOP'da Avrupa tipi sözleşmeler işlem gördüğü için ilgili sözleşme, vadesinin olduğu Nisan ayının son işlem gününde Garanti Bankası hisse senedini 7,5 TL den satın alma hakkı sağlamaktadır. Bu durumda 10.000 adet hisse senedi 75.000TL den satın alınacaktır. Sözleşmenin vadesinde Garanti Bankasının hisse senedi fiyatının 7,71TL olması halinde, opsiyon alıcısı opsiyonu işleme koyarak 10.000 adet hisse senedini 75.000TL den satın alacaktır. Satın aldığı hisse senetlerini 7,71 TL den spot piyasada satarak 77.100 TL elde edecektir. Bu işlem için ödediği 2.100TL tutarında opsiyon primi dikkate alındığında opsiyon başabaşta (77.100-75.000-2.100) olacaktır. Bu bağlamda opsiyon alıcısı, hisse senedinin spot fiyatının 7,71 TL'den fazla olması halinde alım opsiyon sözleşmesinden kar edebilecektir.

Hisse senedinin spot piyasa fiyatının 7,80 TL olması ve opsiyon alıcısının sözleşmeyi işleme koymaması durumunda,

110 Hisse Senetleri -Garanti Bankası	78.000	
102 Bankalar		75.000
64X Türev Finansal Araç		3.000
Gerçeğe		

Uygun Değer Artış Karı		
65X Türev Finansal Araç Zararları -Opsiyon Sözleşme Primi	2.100	
180 Gelecek Aylara Ait Giderler -Opsiyon Sözleşme Primi		2.100

Pay alım opsiyon sözleşmesinin işleme konulması durumunda opsiyon alıcısı hisse senedinin spot piyasa fiyatı 7,80 TL olduğundan (7.80 TL-7,50 TL X 10.000 adet) 3.000 TL kar etmektedir. 2.100 TL opsiyon primi sözleşmenin işleme konulduğu tarihte gider yazıldığında opsiyon alıcısının net karı (3.000TL-2.100TL) 900 TL olacaktır.

Sözleşmenin imzalandığı tarihte nazım hesaplarda izlenen sözleşme tutarı, sözleşmenin vadesinde işleme konulması nedeniyle ters kayıt yapılarak kapatılır.

921 Türev Finansal Araçlardan Borçlar -Pay Alım Opsiyon Sözleşmesi	75.000	
920 Türev Finansal Araçlardan Alacaklar -Pay Alım Opsiyon Sözleşmesi		75.000

Hisse senedinin spot fiyatı 7,50-7,71 TL arasında olması durumunda opsiyon alıcısı için zarar söz konusudur. Fakat opsiyon alıcısı açısından zarar, sözleşmenin işleme konulmaması durumunda katlanılacak zarar tutarından yani ödenen primden daha azdır. Hisse senedinin spot fiyatının 7,50 TL'den daha az olması durumunda ise sözleşme işleme konulmayacak ve opsiyon alıcısının zararı opsiyon primi kadar olacaktır. Opsiyon satan açısından kar-zarar durumu değerlendirildiğinde, opsiyonun işleme konulmaması halinde opsiyon satıcısının karı opsiyon primi kadardır. Hisse senedinin spot fiyatı 7,50-7,71 TL arasında olması halinde opsiyon satan açısından opsiyon primi aldığı için opsiyon karda olacaktır. Fakat kar, opsiyon sözleşmesinin işleme konulmaması halinde elde edilecek kardan daha düşüktür. Hisse senedinin spot fiyatının 7,71 TL'den fazla olması halinde alım opsiyonu opsiyon alıcısı tarafından işleme konulacağı için opsiyon satan açısından zararda opsiyon olacaktır.

Alım Opsiyonu Satıcısı tarafından yapılması gereken kayıtlar:

Opsiyon sözleşmesini satan taraf vade tarihinde dayanak varlığı satma yükümlülüğü altına girdiğinden risk taşır, bu nedenle opsiyon satıcısından teminat talep edilir (<http://www.borsaistanbul.com>).

Pay opsiyon sözleşmelerinde başlangıç teminatı tutarı her bir sözleşme için 90 TL'dir. Örnek 100 adet opsiyon sözleşmesinden oluştuğu için teminat tutarı (90 TL X 100 adet) 9.000 TL olacaktır.

136 Diğer Çeşitli Alacaklar -Verilen Opsiyon Sözleşme Teminatı	9.000	
102 Bankalar		9.000

Pay opsiyon sözleşmesi alıcısı tarafından ödenen ve gider olarak kaydedilen opsiyon primi, opsiyon satıcısı tarafından sözleşme tarihinde gelir olarak kaydedilecektir.

102 Bankalar	2.100	
64X Türev Finansal Araç Karlari - Opsiyon Sözleşme Primi		2.100

Opsiyon sözleşmesi satıcısının, imzalamış olduğu sözleşme ile üstlenmiş olduğu yükümlülüğü nazım hesaplarda izlenmesi gerekir.

930 Türev Finansal Araçlardan Alacaklar -Pay Opsiyon Satım Sözleşmesi	75.000	
931 Türev Finansal Araçlardan Borçlar -Pay Opsiyon Satım Sözleşmesi		75.000

Sözleşmenin vade tarihinde pay opsiyon sözleşmesi alıcısının sözleşmeyi işleme koyması durumunda opsiyon satıcısı sözleşme gereği yükümlülüğünü hisse başına 7,5 TL'den yerine getirmek zorundadır. Sözleşmeye konu hisse senetlerini bir aracı kurumdan satın alarak opsiyon alıcısına devredecektir.

Pay opsiyon sözleşmesinin vade tarihinde sözleşmenin işleme konulması ile opsiyon satıcısı sözleşmenin vade tarihinde spot piyasa fiyatı 7,80 TL olan Garanti Bankası hisse senetlerini aracı kurumdan (7,80 TL x10.000 adet) 78.000 TL ödeyerek satın alacaktır.

110 Hisse Senetleri -Garanti Bankası	78.000	
102 Bankalar		78.000

Pay opsiyon sözleşmelerinde uzlaşma şekli hisse senetlerinin fiziki teslimat olduğu için sözkonusu hisse senetleri opsiyon satıcısının Takasbank nezdinde bulunan yatırım hesabından opsiyon alıcısının yatırım hesabına aktarılacaktır.

Opsiyon alıcısı devraldığı hisse senetlerine karşılık opsiyon satıcısına (7,50 TL x 10.000 adet) 75.000 TL ödeyecektir. Opsiyon satıcısının hisse senetlerini opsiyon alıcısına devretmesi durumunda aşağıdaki gibi kayıt yapılır.

102 Bankalar	75.000	
65X Türev Finansal Araç Zararları -Opsiyon Sözleşme Zararı	3.000	
110 Hisse Senetleri -Garanti Bankası		78.000

Opsiyon satıcısı, sözleşmeye dayanak pay senetlerini opsiyon alıcısına teslim ettikten sonra başlangıç teminatını geri alacaktır.

102 Bankalar	9.000	
136 Diğer Çeşitli Alacaklar -Verilen Opsiyon Sözleşme Teminatı		9.000

Opsiyon satıcısının sözleşmeden doğan yükümlülüğünü yerine getirmesi ile nazım hesaplar ters kayıt yapılarak kapatılır.

931 Türev Finansal Varlıklardan Borçlar -Pay Opsiyon Satım Sözleşmesi	75.000	
930 Türev Finansal Varlıklardan Alacaklar -Pay Opsiyon Satım Sözleşmesi		75.000

5. Sonuç

Türev ürünler hem riskten korunma hem de alım-satım amaçlı olarak gelişmiş ülkelerin finansal piyasalarında uzun yıllardır işlem görmektedir. Ülkemizde türev ürünlerin kullanımı son yıllarda giderek artmaktadır. Türev ürün sözleşmeleri Borsa İstanbul bünyesinde faaliyet gösteren VİOP'ta işlem görmektedir. Türev ürünlerden biri olan opsiyon sözleşmelerinin diğer türev ürünlerden en önemli farkı vade tarihinde opsiyon alıcısının sözleşmeyi işleme koymama hakkına sahip olmasıdır. Opsiyon alıcısı, zarar etmediği durumlarda sözleşmeyi işleme koyabilmekte, zararda olduğu durumlarda ise sözleşmeyi işlememe koymamaktadır. Pay opsiyon sözleşmelerinde opsiyon satıcısı

önceden belirlenmiş bir fiyattan sözleşmeye dayanak hisse senetlerini vade tarihinde opsiyon alıcısına devretmekle yükümlüdür.

Türev ürünlerin karmaşık bir yapıya sahip olmaları nedeniyle muhasebeleştirilmesi ve finansal tablolarda raporlanması konusu da diğer finansal araçlara oranla daha fazla önem taşımaktadır. TMS 39 Finansal Araçlar Muhasebeleştirme ve Ölçme standardı türev ürünlerin muhasebeleştirilmesi ve ölçülmesi ile ilgili düzenlemeler getirmektedir. Standartta türev ürünler, gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlık ve finansal borçlar arasında sayılmıştır. Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlık ve finansal borçlar ilk kez ve sonraki dönemlerde muhasebeleştirilirken gerçeğe uygun değer ile ölçülür. Türev ürünlerin gerçeğe uygun değerleri ile değerlendirilmesi sonucu ortaya çıkan kazanç veya kayıplar ait oldukları dönemin sonuç hesaplarına aktarılmaktadır.

Kaynakça

- Chance, D.M. & R. Brooks, (2010). *An introduction to derivatives and risk. Management.* USA: South-Western Publishers.
- Çonkar, K., & Ata, H. (2002). Riskten korunma aracı olarak türev ürünlerin gelişmiş ülkeler ve Türkiye’de kullanımı. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İ.İ.B.F.Dergisi*, 4(2), 1-17.
- Durbin, M. (2011). *All about derivatives.* USA:The McGraw-Hill Companies, Inc.
- Frush, S. (2008). *Commodities demystified.* USA: McGraww Hill.
- Hull, J. C. (2012). *Options futures and other derivative securities.* England: Pearson Inc.
- Karaca, N., & Durmuşkaya, S. (2006). Opsiyon sözleşmelerine ilişkin işlemlerin muhasebeleştirilmesi, *Mali Çözüm*, 75, 75-90.
- Karaca, N., Hacıhasanoğlu, & T., Demirci, Ş. D. (2015). TMS 39 Ve TFRS 9 Standartları Kapsamında Endeks Opsiyon Sözleşmelerinin Muhasebeleştirilmesi- BİST 30 Endeks Opsiyon Sözleşmeleri Örneği, *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 6 (3), 247-272.
- Okka, O. (2009). *Analitik finansal yönetim: Teori ve problemler.* Ankara: Nobel yayıncılık.
- Thomsett, M. C. (2003). *Getting started in options.* Canada: John Wiley.
- Walker, J. (1991), *How The Options Markets Works*, NewYork, New York Institute of Finance.
- <http://www.borsaistanbul.com/urunler-ve-piyasalar/urunler/opsiyon-sozlesmeleri>,Erişim Tarihi, 10.03.2016.